BİRHAN KESKİN

Ba

metis

BİRHAN KESKİN

Ba

Birhan Keskin 1963 yılında Kırklareli'nde doğdu. 1986 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nü bitirdi. İlk şiirini 1984 yılında yayımladı. 1995-98 yılları arasında arkadaşlarıyla birlikte *Göçebe* dergisini çıkardı. Çeşitli yayın kuruluşlarında editör olarak çalıştı. Şairin 1991 ile 2002 arasına ait beş şiir kitabını 2005 yılında yayımladığımız *Kim Bağışlayacak Beni* ile tek ciltte topladık. 2005'te onun yanı sıra yayımladığımız *Ba*, 2006 Altın Portakal Şiir ödülünü, 2010 tarihli *Soğuk Kazı* ise aynı yılın Metin Altıok Şiir Ödülü'nü kazandı.

Metis Yayınları
İpek Sokak 5, 34433 Beyoğlu, İstanbul
Tel: 212 2454696 Faks: 212 2454519
e-posta: info@metiskitap.com
www.metiskitap.com
Yayınevi Sertifika No: 10726

Metis Edebiyat
Ba
Birhan Keskin

© Metis Yayınları, 2005

İlk Basım: Mart 2005
Dördüncü Basım: Kasım 2011

Görsel Tasarım: Semih Sökmen

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık:
Metis Yayıncılık Ltd.

Baskı ve Cilt:
Yaylacık Matbaacılık Ltd.
Fatih Sanayi Sitesi No: 12/197-203
Topkapı, İstanbul Tel: 212 5678003
Matbaa Sertifika No: 11931

ISBN-13: 978-975-342-514-8

BİRHAN KESKİN

Ba



METİS YAYINLARI

BİRHAN KESKİN KOLEKSİYONU

•

KİM BAĞIŞLAYACAK BENİ, 2005

[Delilirikler, 1991

Bakarsın Üzgün Dönerim, 1994

Cinayet Kışı, 1996

Yirmi Lak Tablet, 1999

Yeryüzü Halleri, 2002]

BA, 2005

Y'OL, 2006

SOĞUK KAZI, 2010

Dilimde yarım bir hece gibi kalan babamın güzel hatırası için...

Cümle âlem gizlidir bir elifte
Ba dedirtmen bana sonra azarım.

YUNUS EMRE

SHE LEFT HOME

Ben seninle uzun bir araf yaşadım
Ölümlere gittim geldim diyor.
Sığmam dünya yüzünde bir yere artık.
Nereden geçsem benim değil, kalamam bir yerde.
O demiyor, ben diyorum. Demiyorum, yağmur diyor.
Sana sarılmış kalmış ilk günüm ben. Böyle demişim o gün
bugün öyle diyor.
O günden bir yağmur çiçeği, önümde duruyor.
Bir davul sesi, bir davulun yıllarca titreşen sesi,
düz duvardan düşürmüş beni.
Tutunamamaklığım bundan, düşmüşüm, komadan,
uzun uzun uzamış kollarım. Kola benzemiyor.
Yerde yatan, komadaki, duvarda tutunmaktan düşen diyor;
Ağlama balım, değmez hiçbir şey senin gözünden akan yaşa.
Komadaki diyor;
Ben hâlâ sarılıyım beline senin. İstanbul n'ey sesi olmuştu o gün
bugün üflüyor... Senin yüzün bende,
senin yüzün bende. Hâlâ, diyor.
Vurmalı vurmalı o sesler içime değiyor.
Bir müzik parçası çalıyor içerde:
İçimde bir parça; ne kopuyor ne ölüyor.
Gitmek ölüm bana, kalmak haram.
Adını bilmiyordum sonra öğrendim:
She left home.

monopoz

Dutmuş, gürültüsüymüş otların gençlik,
ve can eriği ve kirraz..
Kırklar mı? Saçılmış incir, yerli çekirge,
muşmula gezegeni,
Bir ada vakti, bir tekdüze yazz.

POPLİN YILLAR

Bir teneke parçasını eğip büküyorum gün boyu.

Kuru nehir, kadim ağrı
seyiriyor arada
telli turnalar, arada
neşeli yağmur, ama
tel tel çözülüyor içimdeki pamuk
koyu rota ve salkımsaçak.

Ben bu geçitte,
susan bu cümlelerde ne arıyorum?
Ahşabın eti boşalıyor içinden, duyuyorum.

Bir teneke parçasını eğip büküyorum gün boyu.
Poplinlere sar beni, pazenlere!
Kuru ova.. kör pusula...

EZİYET

Ağaç duruyor.
Yol da, ot da.

Duran bir şey var bende,
ağaç gibi.
Onu ayaklandırıp, oradan oraya
gitmem zor.

Bende bir ağaç duruyor, bir ot
Eserse arada rüzgâr
Ağacın saçlarını o tarıyor.

Aşk ayaklandırmıştı bir kere
hatırlıyorum, ama...
Şimdi rüzgâr şimdi güz
Ağacın dallarını zorluyor.

ESTRADIOL 5.8

Eksildim ben, azaldı içimdeki su
Yeşermiyor cümlem.
Oysa
Ben senin bir kimsenim, sensin esin.
Buna inandım uyudum,
Uyandım bununla durdum.

Narın içinde canım niye kanıyor?

HÜZZAM

Bütün suyunu dışarı terleyen
Kuru ota döndürdün beni
Kırkına ermeden, neden?
Kış odasında camda buğu şimdi nefesim
Bozkırda erguvan rüzgârdı eskiden.

İNCİR

Ne yaprakları hatırlıyor ne güneşi
Ne de düşmüş dalından
Balı içinde kurumuş bir heves gibi
Duruyor yerinde geçen sonbahardan.

KIRIK ANAFOR

Kıraç, boz ve kurak bir boşluktayım
kilimleri rüzgâra karşı astım
ben burada
sapların üstünde öğle uykusundayım
dünya aşağıda dağlar uzakta
ben küskünüm ama şu yamaç kadar
ama rengarenk, rüzgârda, kilimler
ve harman sonu, yorgun yaprak, kaçkın keler.

Üzerine akşamın kapandığı gölüm ben
Bir kez hatıra ettim aşkı, bir daha etmem.

Seyrek salkımım bağda
Güz geçmiş üstünden ve tenha.

Göl gibi misin,
Göl gibi misin?
Göl gibisin hea!
Rüyadasın, hey, rüyasın.
Bir su şiirinde
Gürültüyle konuşuyorsun
Aşağı iller,
Susmuş şimdi. Oyy!*sa*

YÜZÜM: ÇÖLDE BİR ŞANTİYE, SARI.

:(durmuş, unutmuş kendini bende. Kalakalmış.
Upuzun,
ipince, bir sabır: suyunun yolunun uykusunun
uzağında. Kör katman,
kör küme. bu çağda bu şehirde usulsüz
bir nota. *Si*

Yüzüm:

:(bulutlu şey, ağlamaklı akşam.
Soğuk iklim. İçinde öfkelerinden habersiz korkunç
atlar gezdiren. Sessiz,
yıldızsız. Biz onunla çöle gitmiştik,
çölü dinlemiştik. *re*

Yüzüm:

:(dağlı Leyla. Kar kirpiği.
Kokular tıngırtılar mutfağında tuzlu biber. *een*

KESİF SU

Puslu ve sarı bir çin sabahı gibiyim bazen
Sağım solum kış, şehir,
Üstüne ay mavisi düşmüş bazen uzak nehir...
Dünya bana göre bazen, bazı zehir...

AFRİKA

Savanda, sararmış kuru otlar arasında
Dolanan yalnız bir fil gibiyim.
Durduk yerde bir Iguassu şelalesi,
Ya da aklımdan şimşekler geçir benim.

PENGUEN 2

O büyük ve muazzam zamanda unuttum
Kanatlarım çok oldu üşüyor benim
Bu beyaz ıssızlıkta göğsüme düşüyor
Bu yüzden eğik boynum.

Bir kuşun anısı kalmış bende, saklı
Bundan gözlerimdeki kayalık,
içimdeki serseri buzullar

Dürtme içimdeki narı
Üstümde beyaz gömlek var.

FERAH AYİNİ

Dünyanın bir yerinde, burada,
bir göl öylece duruyor.
Mavi eflatun bir sabah
Dünyanın bir yerinde
Kendini yavaş yavaş kuruyor.
Bir kadın, benden biraz küçük,
Ilık ılık, bana dünyayı,
Sabahın hayretini anlatıyor:
(Bir su şiirinde ben, gürül gürül akan
aşağı illermişim eskiden)
Bir kadın, benden biraz küçük,
Sıçrayan su olsun mesela adı,
Üstümdeki sessiz örtüye yağıyor.
Burada, dünyanın bir yerinde,
bir göl, öylece duruyor,
Arkada dağlar var, onlar
daha da dağ daha da dağ diye
benim eflatunuma vuruyor.

Bir şaman, burada, bir şaman davuluna
Sabah olana dek kayının kederiyle vuruyor.

YELPAZE

Uzak bir limandan alınmış
şu siyah yelpazenin katları gibi
Üst üste kapandı yıllar:

Kıpırtısı gibi ipeğin
o gemi, o yolculuklar
geceye yel, uykuya geçmiş sokuldukça
Titreşiyorlar.

monogam

AŞK

Aniden. Birdenbire, beklenmedik olandan...
Beklemeyene: Dilegelen bir dünya.
Vahiy gibi, en çok ona benziyor.
Baharın karnını öptüğüm rüya.

O yüzden "ayak"landım, yukarı ağdım
Sana vardığımda ağlamam bundan...

Adını andığımda sıcak akıyor bütün nehirler
Dünyayı dolduran sözü olduran o.
Ve ben ne desem şimdi, benden değiller.
Hâlâ soruyor musun bana, aşk ne demek:
O en "bir" ve "tam" olana yürümek.

Durup durup geçmesin içinden ağlamak
Dur, neden ağlıyorsun can'ım,
yetmez mi ikimize bir sağanak...

EVİN HALLERİ

Sen evden de benden de gidersin bazen
Yol seni bekler, yola koyulursun üşenmeden.
Susar derinden ev, ıssız halidir.

Ben sana, ev bana, sen eve, ev sana
Kara kara bakar ya bazen
Ah kıyamaz hani kimse kimseye.
Evin içerlek halidir, boynu eğilir.

Mutfakta çayın sesi demlenir
Sabah, benim sesimde sonbahar
Senin sesinde bir çocuk
Ev mutludur halinden, pötikarelenir.

Ben sana, sen bana soyunursun bazı geceler;
sen kendinden sarkarsın, ben kendimden.
Benlerimi saysın sabah Şerife teyze
Evin dağınık halidir.

ANKARA

Ben burada kumunda kımıldanan hatıra,
bütününden ayrılmış bir diş sarmısak gibiydim,
şaşkındım eylül boyunca.
Ben burada, mutfak tezgâhında..

Böyle kalmış aklımda, yaz sonuydu, ha?

AYNA

Sen bana elma yerdin eskiden
Ben kocaman bir bardak su sana mutfaktan
İki buğulu ağaç olalım, ben sana
iki serin taş, demiştim, daha o zaman
yan yana, ses veren, yağmur alan.

Sen şimdi oradan,
eteğimdeki taşları çatlatan
sözcükleri getir, yan yana getir.

NEHİR MANZARASI

Bırak sökük kalsın rüzgâr, bu zırdeli düşün içinde
gerçeğin ne anlamı var.
Biz bu zırdeli düşün içinde kavrulmuş kurumuş iki fıstık gibi
Yatalım uyuyalım uyanalım kalkalım
Değil mi ki, bir yere kilitlenmiş
Bir küçük iyiliktir aşk,
Değil mi ki, billurdan bir yalan dünya
Bırak ersin o tamama
Gel bak tepeden bir nehir manzarası
göstereceğim sana.

FİYORT

Doğrudur taşımın çatladığı,
Rüyamın yarıldığı, uyuyana su kaçtığı doğrudur.

Taş ki durandı yalnızca.

Ve taşın çatlaması doğrudur.

İyi adamda taş çatlar.

Kesitinde kristal bir ışık ağlasın, bırak
Yer yer Kuzey'e benzemesi yüzünün
İnsanın doğrudur.

TAŞ

İlk benim yüzüme rastladınız, en eskisiyim buranın.
Karnıyım dünyanın. Yeryüzünün ağrısı bendedir.
Kum ve kayaç benim.

Issızlık bilgisiyim ben, sessizlik bilgisi.
Durmanın ve kalmanın büyük planıyım.

Her şeyi gördüm, her şeyi. Suyun gidişini, ağacın çiçeklenişini.
Tekrar tekrar gördüm ben daha da görürüm. Büyük Zaman, benim.

Denizler dalgalar dövdü beni, sert rüzgârlar yurt bildi zirvelerimi.
Kırıldım, söküldüm, ufalandım; döndüm bitiştim tekrar kendime
açsan, kırsan, baksan; bütün yeryüzü, her zerremde.

Taş taşıdım, içim kendimden yorgun benim, dilim çok uzun bir yankı.
En eskisiyim ben buranın.

VAZİYET

Ben iğdenin gümüş aydınlığında
duruyorum çoktandır bir yanım karanlık.

Biraz uzaktan bakınca:

İki baca, sanki kurum bağlamış
Uzansa da birbirine, alevi değmiyor artık.

ŞUBAT

Ben bu içimin yankısı, ben bu içimin koruyla
bu narı daha fazla taşıyamam.
Düşecek ellerimden, dağılıp dökülecek odaları,
dayanamam.

Benden sana mevsimlerden anne, uykularımdan tüller,
ömrümden ağrılar sızmıştır.
Bu aşk bende bir imkânsızlık tasarımı gibi kaldı,
kaldıramam.

Adı Şubat olan bu şiirde kalbim
uzun bir nehir gibi ağrıyor. İnat yumağım çözüldü.
Sol omzundan siyah atımı, sana düştüğüm o eski şubattan
çukurumu alıyorum.
Benden kalan boşluğa kırmızı bir araf düşüncesini koy.
Nasıl hatırlanırsa bir yaprakta bir orman
bu kez o olsun beni sana hatırlatan.

Bir gün olur senin de düşerse elinden nar
Aşk bir gün seni de alır bir yerden bir yere koyar
Ne zaman ki kaplar gönül mülkünü kar
Çağır o zaman, anlatırım sana,
bir ömürden nasıl döne döne geçer turnalar.

Sanma ki inadımda sarı bir safra
dilimde uçuşan rüzgârlı bir sayfa
sözlerimde silinmiş şifre vardır.
Sökmedin beni çölden, yolum araftır.

AĞRI

O günden sonra kuracak güzel bir cümlem olmadı hiç
dünya için. Rüyalarım tüller ve silahlardan bu yana sisli.
Kıvrılıp giden dalgın bir yol, yolda eski bir taş,
Limanda bağlı bir tekne, yosunlu bir halat gibi durdum.

Uzağımda açık denizdi o yürüdü gitti.
Ben kıyıda ıssız bir ev, ince boğazda gıcırdayan tahta iskele,
iskelede bir lastik, az ilerde turuncu bir şamandıra,
İçimde kuzeyden bir hatıra aksiyle durgun suya vurdum.

Bir siyah beyaz kare içinde, hepsi hepsi bir hatıra işte
Bıraktın, unuttum, unutuldum.

Seni kırdığım yerden beni de kırdılar,
Ben hiçbir cümleyle ağlayamam artık seni.

monolog

KOYU KIVAM

Arkamdaki dağları yitirmiştim, ufkumdaki denizleri
Beraber uyuyup beraber uyandığımız hayvanlarımızı yitirmiştim
Durmuş gibiydi içimden dışıma akan esas ırmak ve sonra
Hiçbir şey olmamış gibi yaşamıştım. Dünyadan şen bir ruh geçmişti
En son onunla gülmüştüm.

Ayaklarıma yeşil otlar değmişti, üstümden beyaz
bulutlu gökyüzü yürümüştü. Ben ikisinin arasında uyumuştum.
Bir çingene şarkısında kederli bir cümle şimdi bunlar.

FOTOĞRAF

Ben çok eski bir fotoğrafta duruyorum.
Yüzüm o fotoğrafta bile eski bir fotoğrafa benziyor.
Karmaşık bir mitoloji, sarmaşık bir tempo
tam o anda durmuş fotoğrafa;
hâlâ duruyor.

Bir büyük yangında donakalan bir an:
Köprüsü yok bir köprü ayağı,
kederle yerinde duran.
Suyu çekilmiş bir çukur çeşme
bir vakit sebil, ve
bir devrinde gülmüş sonra yıkık eski bir şehir.

Beş kadın bir de yeşile yakın bir sepya:
Biri yanındakine ömrünü veriyor,
Üçüncüde boynunu sola çeken bir keder
Öylece duruyor. Dördüncü ha var ha yok bir hayal.
Beşinciye çok eski bir yağmur vuruyor.

Siyah beyaz bir günmüş,
fotoğrafın derininde bir gümüş nehir,
donan andan dışarı, bir tek o, yürüyor.

GÜL TOPLAMAK

İçinden geçen çocukluğunu, gençliğini gördüm senin.
Yüzünde yol alan can kuşunu, aşka dair cümleni.
Ben gördüğümde bütün zamanlardaydın sen.

Anladım bir kadına düşerse ışık nehirlere fısıldayandan,
gecenin koynundan gül toplar, başka şey gelmez elinden.

Sadece bunlar değil, sadece bunlar değil..
Yokluğunda çınlayan boşluklardan mezunum.

Çok şey hissediyorum senin için
Ama değil bunlar senin istediğin.

GÜNEŞ.. YILDIZ

Yol uzun, güzergâh zorlu; ne demeliyim?
Zarif kardeşim benim,
Seni aldım yanıma, ikizimi almış yürüyor gibiyim.
,
Sana yıldız sana güneş mi demeliyim,
Günümde hayret gecemde hayret istedim
Yer yer senin gibiyim ben yer yer kendim.
,
İnsan olan yerlerim çok ağrıyor,
Olsun, yine de sen kapanma, bu sıra benim,
Yerine bırak ben incineyim.

DÜMEN SUYU

Ah, okumaya başlamadan önce
Çiçeklere su vermek lazımdır.

M. C. Anday

Bütün devrelerin birbirine girdiği bir dünya zamanıydı, viraneydi zahir. Bizi ilmek ilmek sökmüşlerdi, hiçbir şey söktükleri yerde değildi.

Burası yeni bir yer.. her şey dingin ve her şey huzurlu olacak burada, dediydin. Öyle oldu. Bugün, çünkü, sebzeli makarna yaptım. Her şey dingindi. Bugün o sebzeli makarnayı yedim. Her şey sessizdi. Sardunyalara ve mor şebboylara su verdim, çiçeklerle aramda yeni bir dil geliştirdim bugün. Ama "şimdi" bugünün anlatılamaz olduğunu biliyorum. Dinginlik, ne yazık ki takatsız bir şeydir. Hafızanın duvarlarında tutunamayacak kadar mecalsiz bir şey. Bugün değil, sonra, belki çok sonra o duvarlarda silik bir iz, kim bilir, kalır?

Her şeyin dindiği, bir iki kekeme ruh kabarcığından başka, dümdüz kalakaldığı, kıpırtısız, çarşaf gibi bir dinginliğin içine vakumladım kendimi. Burada, Kırklar'da...

Nerede o başı dağlı, aşkı leyla? Dibe, içimin en dibine yatırdığım, uyuttuğum kartal kanatlı?

Sana gelmek için doğruldum ama olmuyor. Ben bu nezaketle ve boynumda yaralı iki salyangozla ancak durabiliyorum. Bölük pörçük bir cümle hatırlıyorum ama hatırladığım da hatırlamak olmayabilir!

İnceliğim, dal gibiliğim, ellerim... İnsanın hayatla kurduğu ilişki en çok ellerinden okunurmuş. Ellerimden okunuyor: Sakin, zarif, yavaş, kuru. Usul usul saça, yaprağa, suya, kapıya değiyor. Usulca günü geceye, geceyi güne çeviriyor. Ellerim, hayata karşı yeni bir merhamet.

Peki ya o dağlı, ya o leyla?

Kar kıvamı, yanış, yakış, dönüş, düşüş tasarımı?

Aşk ve maraz, ihanet ve yara, ömür ve hafıza; dünyada bulunmanın bahaneleri, dünyada bulunmanın halleridir. İşte bunlar üstüne düşünüyorum, kaç zamandır, burada, bu dingin bahçede, bu sessiz odalarda. *Sana gelmek için ağrımı uyandırmaya çalıştım ama olmuyor. Mayalanmış o, mantarlanmış, beni bilmiyor.* Çok zamandır bunlar: Sessiz ayaklarım, sessiz konuşmalarım, sessizlikten neredeyse unuttuğum nefeslerim, iççekişlerim. Ellerim, çiçekler, bahçe. Burada, Kırklar'da, bu sakinlikte.

Sardunyaların, mor şebboyların suyunu vermek için bahçeye çıkıyorum, dilimde sabahtan beri dolanan bir şarkının sözleri: "As I sat Sadly by her side. As I sat Sadly by her side... At the window through the glass."*

Dışarıda, önce mütevazı bahçe, sonra Bakırcılar bedestenine inen caddenin yaz sessizliği. Yalnızca, çok uzaktan da olsa, bedestenin incecik gürültüsü. Yazın kavruk baharatlı kokusuna karışarak süzülen tozlu ince gürültüsü. Önce caddenin sessizliğini sonra yaz günlerinin ılık genişliğini taşıyarak bahçeye geliyor..

* Nick Cave'in bir şarkısından.

"En çok seni sevdim." diyerek suladım saksılarımı her birini
İpeğe dokunur gibi incecik bir duyguyla. Durmanın,
oturmanın, yavaş ilerleyen bir zamanın içinden biraz sert bir
rüzgâr esse sanki kırılıverecek, dağılıp dökülecekmiş
duygusuyla.

Küçük, sallanan bir şezlong, demirişi nakışlı büyük yuvarlak
bir masa ve üstünde eski beyaz mermer, etrafında yine aynı
nakışlı demirişi sandalyeler. Yıllardır kullanılmamaktan paslı,
dikenli. Alttan, yan bahçeden terasa dek uzamış ve terasın arka
yüzünü neredeyse tamamen kaplamış bir sarmaşık gül ağacı.
Kendi haline bırakılmış, budanmamaktan kâh alıp başını
gitmiş, kâh kalıvermiş. Gövdesinin bazı dallarını unutmuş,
kurumuş.. bazı dalları arsızca sarmış etrafını. Üstünde pıtrak
gibi açan beyaz katmer güller... *Burası kapalı bir yer: güllerin
üstüne bu yağmur nereden yağıyor?*

Her şey, ama her şey yazın sıcak, ılık, hiç bitmeyecekmiş gibi
duran beyaz çarşafına uzanmış, yatmış, uykulu, mahmur,
mırıltılı...

*Unutmakla unutmamak arasına gerili o sırat köprüsünden
geçiyordum. Karşımda iki eşek: "Sen yana ben yana".
Duruyor. "İkimizin resmini çıkartmışlar yan yana".
Hey, doktor! Ruhumdaki kadim yırtık hâlâ yerinde mi?
Karanlık ve içerlek bir cümbüş o, doktor! Dik onu doktor. Hey,*

İçindekiler

She Left Home 9

monopoz

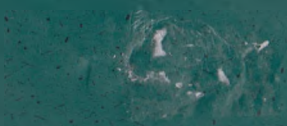
Poplin Yıllar 15
Eziyet 16
Estradiol 5.8 17
Hüzzam 18
İncir 19
Kırık Anafor 20
Yüzüm, Çölde Bir Şantiye, Sarı 21
Kesif Su 22
Afrika 23
Penguen 2 24
Ferah Ayini 25
Yelpaze 26

monogam

Aşk 29
Evin Halleri 30
Ankara 31
Ayna 32
Nehir Manzarası 33
Fiyort 34
Taş 35
Vaziyet 36
Şubat 37
Ağrı 38

monolog

Koyu Kıvam 41
Fotoğraf 42
Gül Toplamak 43
Güneş.. Yıldız 44
Dümen Suyu 45





Metis Edebiyat | Şiir
ISBN-13: 978-975-342-514-8



Metis Yayınları
www.metiskitap.com